

STRATÉGIÍ V ŠUME SVĚTA

PANEURÓPSKA VYSOKÁ ŠKOLA

Fakulta psychológie

Karolína Szabadosová, karolina.szabadosova@gmail.com

INFORMATION OVERLOAD

Obklopenie neustálym prúdom nových informácií, ktoré sú z väčšej stránky negatívne a provokatívne, pre nás nie je novinkou.

Takmer odkedy ľudstvo zaznamenáva informácie, prevláda názor, že ľudstvo je nimi preťažené. Práve exponenciálny rast digitálnych informácií progresívne vedie ku globalizovanému problému informačného preťaženia, ktoré ovplyvňuje rozhodovanie, produktivitu aj pohodu. Podľa Bowdena a Robinsona (2020) Neexistuje jediná všeobecne akceptovaná definícia "fenoménu informačného preťaženia", ale najlepšie ju možno ju chápať ako situáciu, ktorá vzniká, keď je k dispozícii toľko relevantných a potenciálne užitočných poznatkov, že sa stávajú skôr záťažou než pomocou.

Jej podstata sa s meniacimi sa technológiami nezmenila, hoci jej príčiny a navrhované riešenia sa veľmi zmenili.

Technologické faktory

Digitálne technológie výrazne urýchlili produkciu a distribúciu informácií, čím vzniká neustály tok správ a notifikácií

(Shahrzadi et al., 2024).

Charakter informácií

Dôležitú úlohu zohráva aj samotná povaha informácií:

- ich množstvo, komplexnosť, frekvencia aj kvalita

(Eppler & Mengis, 2004).

Individuálne faktory

Schopnosť pracovať informáciami závisí, *inter alia*, od skúseností, digitálnej gramotnosti aj od motivácie samotného jednotlivca.

(Graf & Antoni, 2020).

ZNÁME PRÍČINY A DÔSLEDKY

Podľa Shahrzadi et al. (2024), ktorí preskúmali existujúcu literatúru o rozmanitých účinkoch informačného preťaženia, jeho základných príčinách a stratégiách na jeho zvládnutie zistili, že informačné preťaženie je spôsobené osobnými faktormi, informačnými charakteristikami, parametrami úloh, organizačnými parametrami a parametrami informačných technológií. Medzi účinky patrí napr. zlé rozhodovanie, znížená produktivita aj kognitívny tlak.

Empirické štúdie ukazujú, že pri nadbytku informácií s rozhodovanie stáva pomalšie a náročnejšie, pretože mozog musí spracovať väčší objem podnetov (Peng et al., 2018).

Stratégie na zvládnutie informačného preťaženia zahŕňajú učenie sa viacerých zručností a používanie filtrovania, stanovovania priorit, technologických nástrojov a..

- KRITICKÉ MYSLENIE -

Jeden z najefektívnejších spôsobov, ako sa vyrovnáť s informačným preťažením, je rozvoj kritického myslenia. Umožňuje hodnotiť dôveryhodnosť zdrojov, rozlišovať fakty od názorov a identifikovať dezinformácie (Graf & Antoni, 2023). Vzdelávacie programy podporujúce diskusiu, reflexiu a aktívne zapájanie študentov taktiež zlepšujú schopnosť orientovať sa v komplexnej informačnej sfére. Takto kritické myslenie funguje ako filter, pomáha spracovať relevantné informácie.

Nadbytok informácií môže znižovať kvalitu rozhodovania a zvyšovať kognitívnu záťaž jednotlivcov. Práve rozvoj kritického myslenia a informačnej gramotnosti preto predstavuje kľúčový nástroj na orientáciu v informačnom prostredí 21. storočia.

Shahrzadi, L., Mansouri, A., Alavi, M., & Shabani, A. (2024). Causes, consequences, and strategies to deal with information overload: A scoping review. *International Journal of Information Management Data Insights*, 4(2), 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.ijime.2024.100261>

Bawden, D., & Robinson, L. (2020). Information overload: An overview. In W. R. Thompson (Ed.), *Oxford encyclopedia of political decision making*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228637.013.1360>

Eppler, M. J., & Mengis, J. (2004). The concept of information overload: A review of literature from organization science, accounting, marketing, MIS, and related disciplines. *The Information Society*, 20(5), 325-344. <https://doi.org/10.1080/01972240490507974>

Graf, N., & Antoni, C. H. (2023). Dealing with information overload: A systematic review of coping strategies in the digital work environment. *Frontiers in Psychology*, 14, 1-28. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1122200>

Peng, M., Xu, Z., & Huang, H. (2021). How does information overload affect consumers' online decision process? An event-related potentials study. *Frontiers in Neuroscience*, 15, 1-11. <https://doi.org/10.3389/fnins.2021.695852>